

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă s...
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Amplasamentele și inserțiunile

se adresează Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

O zi de propovăduire arhierescă

Cei cari cunosc viața satelor, știu ce ecouri prelungite dealungul a zeci de ani lasă în amintirea lor o vizită arhierescă. Ziua în care arhipăstorul s'a coborât în vre-un sat slujind în biserica de-acolo și învățând poporul față câtră față, se ridică de pe planul șters al zilelor obișnuite în punctul cel mai înălțat al conștiinței sătenilor unde se îmbracă în nimbul unei lumini calde și strălucitoare, devenind pentru toată viața lor asemenea unei stele conducătoare. Cuvintele ierarhului, pildele în cari și-a intrupat cele mai adânci și mai duhovnicești învățături, îndemnurile privitoare la mai toate ocupațiile sătenilor, le revin mereu în mintea lor, în convorbirile lor, se îmbogățesc cu adausuri din ce are mai venerabil înțelepciunea populară, devenind cu timpul povestiri ce satisfac fantazia tineretului și norme pentru viața religioasă morală a poporului.

O zi de coborâre a unui arhieru în mijlocul poporului însemnează o zi de prodigioasă sămănare, aprinderea unei flăcări puternice care încălzește și luminează zeci de ani atât poporul, cât și pe preotul lui.

De aceea binecuvântăm toate prilejurile cari coboară peste viața satelor această binefacere. De aceea binecuvântăm prilejul sfințirii de biserici, care este și un prilej de sfințire a satului.

O zi care s'a umplut în plină măsură de tot harul acesta, a fost ziua de 8 Noembrie, când Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae a sfințit biserica renovată din Tărtăria. Încă din ajun au început să se arete la răsărit razele strălucitoare ale zilei așteptate. Poporul întreg în frunte cu parohul local Ioan Radu, și cu parohul com. învecinate Cioara, aștepta în fața unei porți triumfale din cetină de brad și covoare de-ale satului, sosirea Părintelui sufletesc. I. P. S. Sa sosește cu automobilul, însoțit de P. C. Lor părintele consilier Dr.

A. Gălea, părintele protopop Dr. Vasile Oana și diaconul I. Dinu, la orele 7 seara și este întâmpinat de parohul I. Radu cu frumoase cuvinte de bun venit. Merg apoi cu toții în biserică, unde parohul local rostește o ectenie și otpustul, iar I. P. S. Sa adresează poporului, cu voce caldă de părinte ce vine la fiii Săi, cuvinte cari însuflețesc îndată privirite de-o dragoste nemărginită și de-un entuziasm care izbucnește la sfârșitul cuvântării prompt și ca dintr'o gură, într'un «să trăiți». Legătura între suflete se făcuse, sufletul poporului se deschisese încrezător și aștepta nerăbdător hrana zilei următoare.

Dar I. P. S. Sa nu-și socoti încheiată munca acestei zile; restul serii până la ora 10 $\frac{1}{2}$ îl dedică, în casa parohului I. Radu, unei comunicări, dela suflet la suflet, cu preoții ce s'au întâmplat prezenți. Bland și intim, într'o convorbire în care toate sufletele se simțeau deschise, încălzite, și de aceea maleabile, într'o convorbire care amintea atâtea convorbiri intime și familiare dintre Hristos și apostoli, I. P. S. Sa a ridicat în aceste câteva ceasuri atât de sus sufletele preoților prezenți, încât va fi imposibil ca preoții cari s'au învrednicit de aceste momente, să nu rămână în permanență ridicați cu o linie deasupra vieții lor de până atunci. Fazele și condițiunile renașterii religioase a sufletului preotului, misiunea în parohie și căile realizării ei, diverse alte probleme bisericesti actuale și veșnice, le-au fost descrise atât de intuitiv, de însuflețit, de convingător, încât toți se simțeau apucați pe calea descrisă, toți se simțeau trăind cu adevărat momente de intens contact cu realitățile cele mai de sus ale spiritului.

A doua zi la ora 8 $\frac{1}{2}$ a început slujba de sfințire a bisericii de câtră I. P. S. Sa înconjurat de 11 preoți și doi diaconi,

răspunsurile dându-le cultivatul cor mixt din Sebeș de sub conducerea profesorului Vulcu.

La sfârșitul sf. Liturghii a ținut poporului, venit din mai toate satele din jur, o minunată cuvântare explicând cele 10 porunci în graiul poporului și în lumina preocupărilor zilnice ale lui. Casa și câmpul, școala și biserica, îmbrăcămintea și hrana, munca și odihna, toate au fost cercetate în această cuprinzătoare cuvântare, din punctul de vedere religios. Peste viața de fiecare clipă a plugarului s'a revărsat din această cuvântare lumină duhovnicească concretizată în îndemnuri, în sfaturi, în pilde și imagini de tot felul. Ascultătorii de Duminecă ai I. P. S. Sale vor fi întâmpinați, la aproape fiecare lucru de care se vor apuca, de o învățătură privitoare la acel lucru, sălășluită în memoria lor.

Cuvântarea I. P. S. Sale, deși a durat 1 $\frac{1}{2}$ ore și deși se adresa unor ascultători neobișnuiți să fie atât de lung timp cu atenția încordată, a fost urmărită cuvânt de cuvânt cu acelaș interes susținut dela început până la sfârșit. Mulțimea de pilde cu care a fost presărată cuvântarea, stilul popular în care au fost îmbrăcate cele mai adânci cugetări, și mai presus de toate, căldura ce învăluia cuvintele vorbitorului și le transporta în sufletele ascultătorilor, au răpit cu totul preocupările acestora, făcându-i să uite de timp și de oboseală.

La recepție și la masa comună ce-a urmat în casa parohului local, I. P. S. Sa a primit din partea tuturor categoriilor de credincioși, cari l-au ascultat, omagiile de recunoștință, de mulțumire pentru momentele de înălțare sufletească aduse în viața lor.

I. P. S. Sa a plecat la ora 3 d. m. din Tărtăria, lăsând în urmă o lume care se va hrăni multă vreme din darurile sufletești ce i le-a dus părintele său.

Asistent.

Să mergem la Alba-Iulia

Congresele sânt în plină activitate.

Freamătul de toamnă cheamă la sfat și clerul bisericii *dominante*, pentru a verifica această titulatură, deocamdată mai mult formală.

Poate la Alba-Iulia, în cetatea unde voevodul, dătător de legi și datini, așeză episcopie, se va face din nou lumină, preconizându-se încă odată rostul unei biserici vrednice de-o mai bună soartă.

Se vor încheia protocoale cu deziderate, luându-se o atitudine mai mult sau mai puțin hotărâta, — se va vedea și se va cunoaște.

Ceeace cunoaștem, e trecutul, e realitatea istorică, culminând în deposedarea de imobile și despoind biserica de forțele ei materiale, — din care fapt poate să urmeze slăbirea așezămintelor sale.

Perzând superioritatea exterioră necesară ori cărei instituții pentru a putea alimenta forțele creatoare de frumos și morală, biserica de nevoe a apucat pe apele lumii, până ce a fost aservită puterii de stat, cu slujitorii ei țărâți pe țărâmurile de șurubărie politică, ear poporul cufundat în apele demagogiei.

Laicismul a mers mai departe. A așezat doctrina Mântuitorului între dexteritățile de după masă, reducând simțitor învățământul religios în școalele de toate gradele; drept coroană a interzis intrarea seminariștilor în facultate și a teologilor cu academie în universitate...

În felul acesta biserica noastră, căreia statul îi datorează ființă și trăinicie, fiind înlăturată dela înalta ei îndatorire, a exercitat o acțiune redusă, — de conservare a sentimentului de credință religioasă, — fără a se mai afirma viguros în acțiunea ei de desăvârșire a vieții pe teren social.

Drept urmare, fariseii unui ateism ascuns acuză biserica de inerție, și superstiții, de idei demodate, de vechituri pentru muzee... Clerul ei, după ce l-au împins în

apele politice de club, vreau să-l onoreze cu luarea dreptului de-a se alimenta din bugetul statului, pentru existența căruia clerul și-a dat tributul până la sânge și mucenicie, ear biserica până la cea mai mare jertfelnicie.

Alții, conștienți de forța unui cler și popor creștin introduc materie nouă în școlile secundare: «cercetarea monumentelor» între care noi așezăm bisericile, căci istoria vie *ele* sânt și cronicile pe lespezile lor au început.

Și asta... când se pune chestiunea de-a se mai subvenționa biserica și slujitorii ei din bugetul statului, ori nu?

Nu e paradoxal?!

Tocmai pentru că este, noi cerem să se facă lumină. Nu mai vrem să dibuim și să cerșim. Nu mai putem tolera ca până ce unii sânt puși la cale să ne mângăie și netezească, alții să aibă timpul tehnic să ne cânte prohodul...

Să ne lămurim.

La Alba-Iulia să se prezinte nu numai clerul, ci biserica întreagă. Vrem să vedem delegații tuturor celor care recunosc un Dumnezeu, în cer și pe pământ, și tind spre adorarea și întronarea Lui.

Acolo ținem sfat, nu de paradă, ci de necazuri spirituale și îndrumări morale pentru toți fiii unei biserici ajunse la răspântie.

Se cuvine deci, ca întreg clerul și poporul să stabilească linia de conduită a așezământului divin față de ceice îl nesocotesc și nedreptătesc.

Ca mijloace de luptă propunem armele din trecut: Violențelor păgâne ale unui retoricism sec, și materialismului brutal alimentat de egoism, să le opunem gândirile de înaltă morală. Atacurilor viclene? Le opunem răbdarea și smerenia și cuvântul înțelept și cumpătat și sincer, care să rușineze pe adversar.

Ca mijloace preconizăm:

1. *Revenirea clerului la altar*: religia are datoria de-a pluti mai pe sus de interesele vremelnice ale partidelor politice;

2. *Solidaritatea clerului ortodox*, avându-și cotidianul de propagandă pentru mobilizarea întregului cler și popor, care dorește normalizarea și echilibrarea vieții sale sbuciumate. Pr. A. Ștefan

DI N. IORGA «doctor honoris causa» al Sorbonel. Universitatea din Paris a ținut în 7 I. c. la Sorbona ședință solemnă în prezența președintelui Doumer al republicii. În această ședință s'au conferit diplomele și insignele de «doctori honoris causa» la 5 savanți străini, între cari, pentru facultatea de litere, este dl prof. N. Iorga, rectorul universității din București și președintele consiliului de miniștri. Decanul facultății de litere dela universitatea din Paris, profesorul Delacroix, expune titlurile științifice ale profesorului român, și scoate la iveală amploarea spiritului său și universalitatea cunoștințelor sale. Lungi ovaii salută pe noul doctor al universității din Paris.

Chestiunea egalei subvenționări a cultelor

De câteva săptămâni toate categoriile de slujbași ai statului sunt în o continuă agitațiune și îngrijorare pentru ziua de mâine, căci jurnalele aduc zilnic noi și noi măsuri de ale guvernului privitoare la soarta lor. Ministerul de finanțe voind să facă economii cu orice preț — pe pielea bietului funcționar român — care azi mâine nu mai are ce da din salariul de mizerie ce i-l dă statul pentru munca sa, caută fel de fel de mijloace de a comprima bugetul. Înainte cu două zile a publicat o circulară privitoare la încadrarea funcționarilor și la normele de salarizare a lor, — ca a doua zi să renunțe la ea și să publice o altă circulară, — prin care se abandonează noile norme, pe motiv, că «lucrările pentru încadrarea funcționarilor nu pot fi terminate în timpul util în care se cere întocmirea proiectului de buget pe 1932»... și introduce noi norme de calculare a salariilor. Circulara ministerului de finanțe, dispune:

«1. Să păstrează și pentru bugetul 1932 toate denumirile de funcțiuni astfel cum se găsesc în bugetul anului 1931.

2. «Se vor suprima toate vacanțele bugetare existente astăzi.

3. «Diurniștii și funcționarii pensionari vor fi suprimați complect din bugetul pe 1932.

4. «Pentru salariul brutto pe 1931 se va proceda astfel:

a) «*Din salariul brutto înscris în bugetul pe 1931 se scade curba de sacrificiu,*

b) «*Rezultatul obținut se înmulțește cu 0,85,*

c) «*Produsul rezultat rotunjit la cifră rotundă, se va înscrie în bugetul pe 1932 ca salariu brutto.*»

Aceasta înseamnă aplicarea unei noi curbe de 15 la sută, pe lângă curba de sacrificiu și cea specială pentru culte de până acum.

«Indemnizația de chirie și ajutorul de familie se vor calcula și plăti ca și anul 1931, dacă funcționarul se găsește în anul 1932 în situația identică cu cea din 1931».

Pe baza acestor norme ministerul de finanțe a întocmit toate statele de personal și bugetul complect așa cum se va prezenta parlamentului și care se va da la tipar cel mai târziu în 10 Noemvrie 1931.

Funcționarii de toate categoriile, se agită, țin congrese, căutând să apere fiecare interesele profesionale, ca apoi, să accepte cu resignare noua amputare din salariu.

După cum se știe, pentru cler în baza unei legi votate în Iulie a. c. s'a aplicat o

curbă specială cu putere retroactivă din 1 Ianuar a. c. și reținerile acestei curbe se vor face succesiv din salariile pe a doua jumătate a anului 1931, așa că după ce primesc salariile cu întârziere de o jumătate de an, — (din Iunie nu au primit salariile), — le primesc diminuate cu curbă îndoită ca ceilalți slujbași ai statului.

Acum ar fi fost ocazia, ca guvernul să stăvilească risipa banului public incasat cu atâta trudă de pe spatele contribuabilului, să porceadă la înlăturarea din serviciu a tuturor cumularzilor, diurniștilor numiți din interese politice, să sisteze preumblările pe banii statului a atâtor «specialiști» și inspectori, — apoi misiunile și jetoanele din diferite comisii și consilii de administrații, cari conform ziarelor de astăzi ar face 980 milioane, sumă ce ar fi să se ia în bugetul anului 1932.

Curba de 15% ar însemna o reducere de peste 2 miliarde lei la lefurile funcționarilor, de aceea suma de 980 milioane pentru jetoane ar trebui redusă la un sfert. Guvernul actual ar fi putut face acest lucru, dar de ce n'a avut curajul, nu știm. Cert este că în loc să înceapă acțiunea de asanare a venit cu aplicarea unei noi curbe de 15%.

Acum este prilejul, ca inegalitățile și nedreptățile de până acum față de Biserica ortodoxă să înceteze.

Este însă regretabil și foarte dureros, că din legea privitoare la curba specială nu se aplică decât partea primă, nu și partea a doua, care prevede votarea unui credit de 78 milioane lei pentru acoperirea acestei curbe speciale.

Cred, că nu e fără interes a arăta, că în expunerea de motive la aducerea proiectului curbei speciale se spune: această lege se aduce «din cauză că cultul unit și cele minoritare nu au făcut reducerile de personal suficiente».

Nu se găsesc bani pentru aplicarea noii legi, se găsesc însă bani pentru preumblările prin străinătate și prin țară a atâtor specialiști și inspectori. Multă nădejde la înlăturarea nedreptăților de până acum nu putem avea până ce este cunoscută ținuta Dlui Ministru al finanțelor C. Argetoianu față de Biserica, nevoind să primească delegația parlamentarilor în chestia bugetului cultelor, exprimându-se, — de ce să nu o spunem, — că «slujbele preoțești sânt niște superstiții». Nu putem avea nădejdea unei îndreptări în bine a situației clerului și de aceea e de datoria conducătorilor noștri bisericesti să lupte cu toată înzistența pentru revendicarea drepturilor juste ale Bisericii și pentru esoperarea creditului de 78 milioane votat prin lege.

În urma noului proiect — de a se aplica o nouă curbă de 15% la salariile înscrise în bugetul pe 1931 — tot *Biserica ortodoxă va leși prescurtată față de celelalte culte.* Este știut, că în bugetul pe 1931 — este aplicată curba specială de 12% pentru ortodocși și 21—23% pentru celelalte culte, pentru că nu au făcut reduceri de personal decât în măsură de 2 la sută. Pe lângă această curbă consilierilor eparhiali ortodocși li s'au redus în 1931 gradările, pe când ale canonicilor (consilieri) gr.-cat și rom.-cat s'au menținut, încât un consilier ortodox e trecut în buget cu salariu lunar de 10470 până la 12580 Lei, pe când un canonic unit cu salariu de 17140 până la 17700 Lei — iar unul rom.-catolic cu 15090—15550 Lei lunar.

După aplicarea curbei de sacrificiu și a celei de 15% — un consilier ortodox căsătorit va primi în 1932 după detragerea impozitului global și reținerea la fondul de penzii etc. 6012 Lei, din 20.000 Lei cât a avut în 1930, iară un canonic unit sau romano-cat. necăsătorit va primi 9633 Lei, deci cel unit are salariu cu 60% mai mare, decât cel ortodox.

Afară de aceste reduceri din bugetul pe anul 1930 s'au redus la Biserica ortodoxă 530 de posturi dela Consistorii, 610 paracliseri dela biserici, și 155 de protopopi, pe când la uniți s'au redus abia 25 persoane-funcționari inferiori, — dar au primit 10 persoane noi la episcopia nouă din Baia-mare, așa că reducerea întreagă e de 15 persoane. La celelalte culte minoritare nu s'a redus nici o persoană, ci din contră s'au înmulțit. Situația din bugetul anului 1931 este: la ortodocși au rămas câte 3 consilieri de eparhie cu salariu lunar brutto de 10470—12580 Lei, pe când la uniți câte 10 și 6 canonici — cu 17140—17700 Lei salariu lunar, iară la rom.-cat. câte 8 canonici celibatari cu 15090 până la 15550 Lei lun r.

La ortodocși s'au șters secretarii, misionarii, revizorii eparhiali, etc. pe când la uniți la Blaj au rămas 4 secretari și la celelalte eparhii gr.-cat. și rom.-cat. câte 1—2 secretari.

De o parte la Biserica ortodoxă funcționari mai puțini și cu salarii de jumătate, iară de altă parte la uniți și rom.-cat. funcționari mai mulți și cu salarii îndoite.

La uniți s'au păstrat toți cei 78 de protopopi — la ortodocși s'au redus la câte unul pe județ rămânând în Ardeal din 83 abia 28, iară în Vechiul Regat abia 55. În Ardeal cei 18 consilieri ortodocși, aproape toți familiști, primesc cu 678.480 Lei mai puțin decât cei 16 canonici rom.-cat. maghiari-celibatari, și cu 3.864.900 Lei mai puțin de cât cei 31 canonici uniți din Ardeal.

În general reducerile de cheltuieli la personale și la materiale sunt la ortodocși de 50% pe când la uniți de 20—30%, la rom.-cat. de 15% și la reformaii de 24%. Ba ce e mai mult episcopia rom.-cat. maghiară de Orade și Satu-mare primește în 1931 *mai mult ca în anul 1930*.

Pentru orele suplimentare dela institutele teologice unite statul dă 100.000 Lei, pentru cele rom.-cat. 23.100 Lei — iară pentru cele dela institutele teologice ortodoxe **numai 9961 Lei**.

Conform dispozițiilor art. 31 din Legea Cultelor, la acordarea sprijinului, ce-l dă statul trebuie să țină seamă de proporția sufletelor, de situația materială și de nevoile reale a diferitelor culte.

Neluând în considerație aceste dispoziții clare ale legii și situația materială a diferitelor culte — care este mult mai bună ca a Bisericii ortodoxe, și nici nevoile reale — s'au făcut Bisericii ortodoxe suprimări bugetare cu adevărat sângeroase, cari nu s'au făcut celorlalte culte. Urmarea firească ar fi fost ca ajutoarele date de stat să fie acordate cel puțin în proporția sufletelor, — ca să se îndrepte întrucâtva nedreptatea de până acuma, și până se va putea face o rectificare echitabilă — avându-se în vedere criteriile de mai sus.

Din cei circa 18 mil. de locuitori ai țării sunt *circa 13 milioane ortodocși*, circa 1.300.000 uniți, iar 1.100.000 rom.-cat. etc. Logic ar fi ca ajutorul dat de stat să fie egal în proporția sufletelor la toate cultele, deși celelalte culte au situația materială mult mai bună, moștenire dela statul ungar favorabil propagandei prozelitice catolice și ostil și persecutător al Bisericii ortodoxe din Ardeal.

Dacă luăm în considerare sumele ce le primesc diferitele culte din bugetul statului pe 1931, constatăm că ortodocșii primesc 682.400.641 Lei — iar uniții 105.850.411 Lei. În proporția

sufletelor *uniții primesc cu 37.548.600 Lei mai mult de cât ortodocșii*. Repartizată pe suflete, ortodocșii primesc o cotă de 52.50 Lei de suflet, uniții de 81.50 Lei, rom. cat. 48 Lei, iară unitarii 130 Lei etc.

Această disproporție rezultă din faptul, că celelalte culte au organizația la centrele episcopoești și parohiale **moștenită** mult mai bună ca ortodocșii, au mult mai mulți consilieri, protopopi, preoți în proporția sufletelor ca ortodocșii, deși împrejurările de viață în Ardeal sânt aceleași. Astfel vine la ortodocși un protopop din Ardeal la 71.464 suflete, la uniți unul la 16.666 suflete; un consilier ortodox din Ardeal la 110.000 suflete, la uniți la 41.935 suflete, la rom.-cat. la 68.750 suflete. La ortodocși vine un preot la 1709 suflete, (în Ardeal la 1033) la uniți la 795 suflete, la rom.-cat. la 1507, la reformaii la 756, la unitari la 663 suflete etc...

Pe când la ortodocși s'au făcut reduceri la materiale și personale de circa 50%; atunci bisericii unite, abia s'au făcut reduceri de 20% iară cele *minoritate în 1931 primesc cu 2.118.225 Lei mai mult ca în 1930*, de oarece în loc să facă reduceri de posturi au primit adausuri, cari în trecut nu au fost.

S'ar putea urma cu arătarea de nedreptăți față de Biserica ortodoxă și cu favorizarea cultelor neortodoxe, dar ar fi de prisos, căci s'au arătat în diferite memorii către Ministerul Cultelor. În revista, «Viitorul» Dl prof. univ. și inspector general din Ministerul Cultelor, Ioan Savin, mai în măsură să cunoască situația din actele dela Minister a evidențiat în mai multe articole aceste nedreptăți, iară în Rev. teol. din anul acesta în 4 articole părintele Nichifor a arătat pe larg cu date precise acelaș lucru. De datele acestora m'am servit aici. Și ziarele Universul, Cuvântul,

Curentul și-au ridicat glasul în favorul Bisericii ortodoxe, pentru a i-se face dreptate.

Deși aceste cifre ne arată clar nedreptățile Bisericii ortodoxe și atitudinea protectoare a statului față de cultele minoritare, totuși aceste culte și în special uniții prin ziare, și parlament sbiară că sunt nedreptățiți, ca să facă «atmosfera» *pentru a-și putea păstra și în viitor situația privilegiată de până acuma*. Însă la toate dovezile aduse cu cifre ei răspund cu fraze și neadevăruri, răstălmăcind cifrele și scoțând din buget ce le convin spre a ajunge la concluziuni favorabile tezei lor... Dar oricum ar suci-o, ori cum ar face comparația, rezultatul dă dreptate Bisericii ortodoxe.

Așa corespondentul din Ardeal al ziarului «Curentul» din 30. X și 6. XI a. c. publică unele cifre și declarații ale Mitropolitului unit din Blaj privitor la «starea de inferioritate în care se află biserica unită în ce privește ajutorul statului», apoi canonicul dela Lugoj, Brânzeu, publică în același ziar din 11. XI a. c. un articol în aceeași chestie, reeditând cifrele publicate de ziarul «Unirea» dela Blaj — și scoțând concluzia că «cei mai favorizați sunt ortodocșii din Ardeal». Cum ajung la acest rezultat este o taină, căci după calculele publicate de ziarul «Unirea» din Blaj. organul Mitropoliei unite, *ortodocșii* din Ardeal de vre-o 1.950.000 suflete, primesc din bugetul 1930 Lei 168.744.186, iară *uniții* cu vre-o 1.300.000 suflete (iară nu 1.500.000 cum afirmă uniții) primesc 134.637.015 Lei. E limpede, că după calculul cel mai simplu, în proporție dreaptă după numărul sufletelor, *Biserica ortodoxă e prescurtată față de uniți cu suma de 33.211.314 Lei*.

Proporția în ce privește suflete între ortodocșii și uniții din Ardeal este de 3:2. Și ajutorarea lor ar trebui să se facă în aceeași proporție. Pentru că aplicarea acestei proporții ar reduce din

favorurile bisericii unite, aceasta în toate memoriile adresate Ministerului cultelor cere, ca «*bugetul cultelor nu poate avea alt temel real decât situația moștenită*» deoarece biserica unită a fost sprijinită din greu din partea asupritorilor de eri ai noștri și a fost înzestrată cu moșii întinse. Biserica unită și cele minoritare au intrat în noua alcătuire politică cu o situație materială și de organizare mult mai favorabilă decât cea ortodoxă și acest fapt nu poate fi ignorat de Statul român.

Dacă se face comparația bisericii unite cu a ortodocșilor din întreaga țară, atunci situația privilegiată a bisericii unite iese și mai mult în evidență, de aceea uniții cer să se aibă în vedere condițiile specifice ale Ardealului și să se facă comparația cu Biserica ortodoxă din Ardeal. Și în acest caz am văzut că tot Biserica ortodoxă din Ardeal este nedreptățiță. Fiind aceleași condiții de păstorire și pentru ortodocși ca și pentru uniți, trebuie să aibă în măsură egală organizația de conducere și îndrumare a vieții sufletești a poporului.

Cheltuelile sporite ale bisericii unite provin din faptul, că au în proporția sufletelor prea mult personal la centrele eparohiale, prea mulți canonici și protopopi și *prea multe parohii cu foarte puțin credincioși*, cari au fost infiltrațiuni forțate de regimul catolic ungar în mijlocul masselor compacte de ortodocși ca tot atâtea avantposturi al *catolicismului agresiv și prozelitistic între Români*. Și că este așa, ne dovedește faptul, că aceste parohii unite s'au înființat pentru spargerea unității sufletești a Românilor în cele mai curate ținuturi ortodoxe, ca județul Făgăraș, Hunedoara, Sibiu, Caraș, Severin, Timiș, Târnava mare etc.

Prin ștergerea salariului preoților din multele parohii unite cari n'au nici 50 de suflete, s'

FOIȘOARA

Cuvânt

— Parte din predică pentru Duminica a 24 după Rusalii —

Iubiți fii sufletești, — Cinstea ce datorăm zilei Domnului, ne-a întrunit și de astădată aici în sfânta Sa casă.

Dacă celelalte zile ale săptămânii sânt zilele trudei, ziua Duminicii este a muncii sufletului, care își cere și el partea de hrană și de lucru. Sufletul, aici în fața altarului, își câștigă mulțumire și mângăere. Nu există loc în care sufletul să fie mai bine ferit de lucruri străine de el, ca în sfânta *biserică*. Aici creștinul are prilejul să înalțe netulburat rugăciuni, pline de evlavie către Părintele ceresc, și să asculte rugăciunea bisericii «pentru poporul ce stă înaintea», și să se înzestreze cu povești sufletești pentru mântuire.

În viața noastră pământească nimenia nu este scutit de zile noroase și grele, prin urmare nici de trebuința de a-și înălța ochii spre culmile cerești, în așteptarea razei de înveselire și de binecuvântare.

La aceasta sântem făcuți atenți, de cătră sfânta noastră biserică, prin conținutul sfintei evanghelii de astăzi:

Un om, cu numele Iair, mai marele sinagogei, aleargă îndurerat și cu lacrimi în ochi la Isus, rugându-l să intre și în casa lui, unde unica sa fiică se sbătea în ghiara morții. Tot atunci o biată femeie, bolnavă de 12 ani, ieșind din mulțime, căuta să ajungă la Isus pentru a se putea atinge de poala hainei lui, cu credința tare că se va vindeca. Ea, atingându-se, s'a vindecat. Iar pe fata lui Iair, care murise până să ajungă Isus la ea, a înviat-o.

Ce a îndemnat oare pe mai marele sinagogei și pe greuelneam

bolnavă să alerge la Isus? Fără îndoială, credința în mila și puterea dumnezească a lui Isus. Și nu s'au înșelat. Cuvintele din sfânta evanghelie adresate de Isus lui Iair: «Nu te teme crede numai și se va mântui fiica ta», și femeii bolnave: «Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mântuit, mergi în pace, — ne dovedesc, că Isus a cunoscut credința vie a acestor rugători.

Este întrebarea: fost-a credința și încrederea lor cătră Isus veche sau proaspăt născută în ei, *de slla împrejurărilor?*

Mai marele sinagogii n'a putut avea *din început* această credință vie în Isus. Știm, că membrii Sinedriului, arhieriei, și mai marii jidovilor, — între cari era și Iair, — purtau mare dușmănie împotriva lui Isus și-l învinuiau de multe păcate.

Dar nici femeia n'a avut dela început aceeaș credință în Isus: ea a

purtat boala 12 ani, alergând și cheutind, pentru vindecare, în altă parte. Numai siliți de împrejurări au venit la Isus. El însă a dat sănătate femeii și viață fetei, deși tatăl ei era dușmanul lui Hristos.

Isus ascultându-i n'a făcut altceva decât a premers cu exemplu la pomenirea în aplicare a învățaturii sale: «Iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine celor ce vă urăsc pe voi».

Această faptă și bunătate a lui Isus ne îndeamnă a ne examina, oare nu suferim și noi de aceeaș zăbă a credinței, ca Iair și ca femeia bolnavă din evanghelia de azi?

Nu cumva atunci când ne mergem bine, când nici un nor nu oprește razele soarelui deasupra noastră, sântem fără credință cu neîncredere în El și uitare de El? Nu cumva, ca femeia din evanghelia, purtăm vreme îndelungată necazuri și boale, fără a ne aduce aminte de Isus, fără a

realiza considerabile economii, căci nu se poate admite, ca din sudoarea contribuabilului ortodox să se întrețină cultele neortodoxe și încă mai bine decât cultul ortodox.

Revenind la articolul amintit al p. canonic Brânzeu, am dori să știm: dreptate este, ca să se mențină la uniți 78 protopopi, iar la ortodocșii din Ardeal numai 28 protopopi la un număr mult mai mare de credincioși, când sunt aceleași condiții de viață și de păstorire? E just și creștinesc lucru, ca un canonic unit necăsătorit să primească leafă cu 60% mai mare ca un consilier ortodox căsătorit? E cu dreptate, ca la episcopiile unite să fie câte 10 și 6 canonici și câte 4 și 2 secretari, la romano-catolici câte 8 canonici, iară la cele ortodoxe abia câte 3 consilieri și nici un secretar?

În ce privește declarațiile atribuite de corespondentul din Ardeal, — I. P. S. Sale Mitropolitului dela Blaj — încă nu stă afirmațiunea, că biserica unită «a făcut reduceri de personal până la limita desorganizării», când s'au lăsat toți canonicii, toți protopopii și din personalul inferior abia s'au redus 25 persoane. Tot așa de greșită este afirmațiunea că «pentru seminariile din vechiul regat Biserica ortodoxă primește suma de 172.195.750 Lei» pe când de fapt primește numai 62.703.500 Lei (vezi stat 32 și 383 din bugetul cultelor pe 1931) o greșală prea vădită de 110 milioane.

*

Cetitorii, cred, că se vor putea ușor convinge de partea cui este adevărul. În toate memoriile adresate ministerului cultelor, s'a cerut să se facă dreptate, iară nu să se ia dela unii pentru a se da altora. Trebuie să ceară reprezentanții Bisericii ortodoxe, ca după ce se vor fi elaturat nedreptățile din trecut să se aplice clerului același tratament ca și celorlalți slujbași ai

statului, căci e nedrept și neuman ca clerului să-i aplice 3 curbe, iară celorlalți numai două, încât unii preoți ajung la un salariu de circa 1700 lei, adică mai puțin ca un servitor.

Pentru orientarea preoților, după aplicarea celor 3 curbe, în anul viitor va primi aproximativ:

un preot Dr. în teologie cu 4 gradații	4670
un preot Dr. în teologie fără gradații	3070
un preot licențiat cu 4 gradații	4500
un preot licențiat fără gradații	2850
un preot cu 8 clase Inst. teologic cu 4 gradații	3700
un preot cu 8 clase Inst. teologic fără gradații	2560
un preot cu școala normală teol. extr. cu 4 gradații	2300
un preot cu școala normală fără gradații	1700

Cum va putea trăi un preot mai bătrân, care are copii la liceu și universitate din o leafă așa de scăzută?

Cam aceleași salarii au și preoții celorlalte culte. După cum se poate însă constata din fasiunile venitelor preoților diferitelor culte, cari fasiuni se găsesc la Ministerul cultelor, mulți din preoții minoritari au venit mari din parohii, iară statul le dă leafă egală, ori chiar mai mare ca preoților ortodocși, cari nu au venit din parohii, dar au mari greutăți familiare. Ar trebui deci făcut o revizuire a salariilor preoțești, căci este un păcat strigător la cer, ca sârmanii preoți ortodocși cu greutăți familiare aproape de neînviș, să fie astăzi mai rău dotați decât preoții catolici celibatari.

Biserica ortodoxă, care în trecutul ei glorios n'a cunoscut decât nedreptăți și prigoniri, nu vine nici astăzi să ceară favoruri în pagubă altor culte. Ea nu cere decât să i se facă dreptate și să fie tratată la fel cu celelalte culte din țară.

*

rugă Lui, fără a alergera la ajutorul Lui prin sfânta Lui biserică?

Să ne mai întrebăm, că noi, ca părinți, avem aceeași dragoste față de copiii noștri ca lair?

Uitându-ne cu băgare de seamă în jurul nostru, vom afla că sânt și între noi «zăbavnici cu inima a crede toate câte au spus prorocii», sânt oameni cu dragoste indoeinică față de biserică.

Credința în Dumnezeu azi peste tot a slăbit spre paguba omului.

Creștinătatea zilelor noastre se asemănă cu pomul ale cărui poame în timp ce se înmulțesc, devin tot mai mici, și pică fără vreme și fără folos.

Să ne ferim de această înmulțire ușoară a credinței. Să ne ferim de a ajunge soarta «smochinului fără rod de lângă cale».

Mila, bunătatea, ajutorul, mângâierea și îmbărbătarea lui Isus, în

ne cazuri și în greutăți, și azi le putem primi prin sfânta biserică, dacă vom alergera la ea totdeauna cu credință...

Și bine ne va fi nouă atunci...

Pr. Patricia Pinte.

Cartea neagră a celor răi de plată.

Croitorii, cizmarii și alți meseriași parisieni au întocmit o carte strict confidențială, cu numele în șir alfabetic al tuturor celor răi de plată. Cuprinde trei capitole: primul capitol arată clienții cari pot plăti dar nu plătesc; al doilea capitol cuprinde numele clienților incapabili de plată, cel puțin la părere; al treilea capitol pe cei năzuși, în veci nemulțumiți și pricinași. Cartea neagră dela Paris conține, cum se asigură, cam cinci mii de nume, între cari figurează și cei din «lumea bună», din elita societății, în prima linie unii miniștri, actrițe și artiști de primul rang. Ziarele de scandal vor ști de sigur să exploateze lista neagră, spre groaza multora din cei cu mușca pe căciulă.

Credem că se va sesiza de această situațiune tragică a preoțimei și în a bisericii întregi în primul rând Sf. Sinod, care se întrunește peste câteva zile, și înalții chiriarhi solidari nu vor pregeta să-și spună cuvântul lor hotărât la cei în drept, ca să se facă dreptate.* Tot așa Asociațiunea generală a clerului ortodox în congresul ei din București, dela 17 Noemvrie a. c. iară Asociațiunea «A. Șaguna» a clerului ortodox din Ardeal în congresul ei din Alba Iulia dela 24 Noemvrie a. c., își va spune cuvântul ei răspicat, invitând pe toți parlamentarii preoți și mireni deopotrivă și de orice culoare politică, ca s-o sprijinească întru realizarea justelor ei revendicări. Avem mare nădejde, că la Ministerul Instrucțiunii este secretar general învățatul preot și profesor universitar, Dr. Nae Popescu, membru al Academiei Române, iară la al cultelor este secretar general Păr. Dr. A. Crăciunescu, cari cunoscând așa de bine situația bisericii și a slujitorilor ei, vor stărui să se amelioreze situația mizeră de astăzi.

Avem în guvern doi subsecretari de stat, pe părintele St. Meș, care a fost purtătorul de cuvânt în congrese al revendicărilor juste ale preoțimei, apoi pe deputatul eparhial, profesor universitar Dr. Victor Stanciu, cari nădăjduim că vor fi alături de chiriarhi și preoțime pentru eluțarea dreptății pe seama Bisericii ortodoxe.

Cea mai mare nădejde și-o pune preoțimea în șeful guvernului, dl. președinte al Consiliului de Miniștri și Ministrul al Instrucțiunii publice și al Cultelor, Dl. Nicolae Iorga, învățatul dascăl al Neamului, marele scrutător și admirator al trecutului glorios al Bisericii ortodoxe, care apreciind rolul ei în trecut, prezent și în viitor și pătruns de simțământul de dreptate și de înțelegere a necesităților ei reale va găsi astăzi ocaziunea ca în cadrul legilor în vigoare să repare marea nedreptate pe care această Biserică a avut-o în trecut.

Pe lângă acestea se cere unanimă solidaritate a întregii preoțimi ortodoxe care să lupte alături de conducători ei pentru a duce la isbândă justele revendicări ale ei:

1. Să nu se aplice clerului nostru nici un fel de reținere specială din salariu, decât care se aplică la toți funcționarii publici.

2. Să se treacă în bugetul pe 1932 toate posturile de protopopi, consilieri eparhiali, secretari, misionari etc. avute în bugetul pe 1930 cu retribuțiunile avute, menținându-se gradațiile la consilierii eparhiali, ca și la celelalte culte.

V. Nistor,
consilier arhiep.

* Speram că autorul articolului a luat cunoștința de intervenția pe care a făcut-o Sf. Sinod foarte insistent la guvern, ca să șteargă nedreptățile cu care este tratată biserica și preoțimea ortodoxă! Nota Red.

Onomastica Marelui Voevod Mihai

Cu tradiționala însufiețire românească a fost sărbătorită în Sibiu, la ziua Sfinților Arhangheli, onomastica Marelui Voevod Mihai. În zorii zilei pe toate edificiile publice și case particulare fâlfâiau drapelul național.

În catedrală după terminarea sfintei liturghii, s'a oficiat un Tedeum din partea P. S. Sale Arhiepiscopului Vasile asistat de preoțimea catedralei.

La acest act solemn, au luat parte dnii ofițeri superiori din Garnizoană în frunte cu Dnul General Economu Comandantul Corpului VII Armată, reprezentanții autorităților civile, profesorii și elevii dela institutele de învățământ din localitate și un însemnat număr de credincioși.

În fața catedralei, era postată o companie de onoare din regimentul 90 infanterie cu drapelul și muzica militară, dând onorurile.

După ieșirea din catedrală, Dnul Comandant General Economu a trecut trupa în revistă și a arătat însemnătatea zilei, în care se sărbătorește onomastica Aceuia care, odată și odată, va veghea asupra destinului acestui neam (puternice urale de: »Să trăiască«).

A urmat apoi defilarea.

Ordin și ordin

— Cine sânt ponegritori? —

Când cu desvelirea și sfîntirea monumentului, ridicat pe câmpia Turzii la mormântul lui Mihai Viteazul, un corespondent al unui cotidian din capitală scria și următoarele: «se afirmă că preoții greco-catolici sânt oprîți să officieze alături de preoții ortodocși, și ordinul ponește din partea autorităților superioare bisericesti greco-catolice».

Cuvintele acestea sânt taxate de monitorul mitropolitan Unirea dela Blaj ca «insinuări» «palavre ori eventual... și mai puțin de cât atâtea».

Iezuiticul monitor, care cunoaște și reproduce ordinul circular din 19 April 1922, dat din partea Consistorului arhidiecezan din Sibiu, se imbracă în piele de vulpe și se face a nu cunoaște: ordinul episcopatului unit dat în conferința ținută la 29 Noemvrie 1922.

Acest ordin, redactat în stilul blăjenesc de pe vremuri, stil păstrat de alt fel cu sfîntenie și în România mare, spune îamurit:

„Sinodul demăndă întreg clerului și poporului credincios (vasazica nu numai preoțimii, ci și tuturor credincioșilor greco-catoici) ca să se abțină în cele sfinte, dela ori ce comuniune cu catolici, a măsurat (!) stintelor canoane».

Mai spune ordinul pornit dela superioritatea bisericii unite:

„Nu este de loc îngăduit credincioșilor (greco-catoici) să asiste în orice chip în mod activ sau să aibă parte în slujbele sfinte ale acatolicilor”, — și mai ales ale «neumitor», încrește.

Monitorul de pe Târnave își permite curajul să dea corespondentului amintit numele de «simplu intrigan! sectar de rea credință», fiindcă afirmase că preoții catolici sânt oprîți să officieze alături de preoții ortodocși, — pe când realitatea dovedește ceva mai mult, căci ordinul uniților, cum s'a arătat, înseamnă nu numai că preoții greco-catolici nu pot sluj cu cei ortodocși, dar că nici credincioșii greco-catolici nu mai pot lua parte la slujbele bisericii ortodoxe...

De care parte stau mincinoșii, ponegritorii, iubiților clarissimi?

Asociația clerului „Andrei Șaguna“

Nr. 33/1931/2.

Convocare

Conform Art. 10 din Statutele Asociației «Andrei Șaguna» a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș — având arhierasca binecuvântare — convocăm al

XI-lea Congres ordinar al preoțimii pe zilele de 24 și 25 Noembrie 1931, la Alba-Iulia, cu următorul

PROGRAM:**ZIUA I**

1. Ora 8^{1/2}: Sf. Liturghie, cu predică și Chemarea Duhului Sfânt, în biserica parohială.

2. Ora 11: a) Deschiderea Congresului prin președintele Asociației, P. C. părinte Dr. Gh. Ciuhandu. Salutul Autorităților și al reprezentanților diferitelor societăți.

b) Prot. I. Duma-Petroșani: Cuvânt omagial pentru sărbătorirea dlui N. Iorga, cu prilejul împlinirii a 60 ani de viață. (Sala I. L. Caragiale).

3. Ora 13: Masă comună.

4. Ora 15: a) Statul și Biserica neamului. (Problema salariilor preoțești și a bugetului Bisericii peste tot). Referent: *Pr. P. Borzea-Viștea de jos*.

b) Inițierea fondului pentru ajutorarea clerului. Referent: *Dr. I. Ștefan Stanca*, consilier episcopesc, Cluj.

c) Raportul Asociației «A. Șaguna» cu Asociația generală a clerului. Referent: *Pr. Ioan Șanda-Roșia*.

5. Ora 20^{1/2}: Festival religios: Conferință despre mușchii ortodoxiei românești în veacul XVIII-lea, încadrată în coruri religioase, executate de corul format al parohiei Alba-Iulia, sub conducerea P. C. Prot. I. Baba-I. L. Caragiale).

ZIUA II

1. Ora 8: a) Raportul comitetului central pe anul de gestiune 1930/31.

b) Raportul casierului central anul de gestiune 1930/31.

c) Complectarea comitetului central.

d) Eventuale propuneri (vor fi prezentate biroului central cu cel puțin 3 zile înainte de Congres).

e) Inchiderea Congresului.

2. Ora 11: Pelerinaj la Sf. Naștere Cioara. Parastas pateristicii adormiți întru Domnucenicii ortodoxiei românești din veacul al XVIII-lea. —

Delegații despărțimintelor, conform Art. 6 pct. 1 din Regulament, precum și toți cei care vor să participe la Congres, vor anunța la P. C. părinte

protopop Alexandru Baba din Alba-Iulia.

Membrii comitetului Central sunt convocați în ședință pe ziua de 23 Noembrie a. c. ora 18, în sala Primăriei Alba-Iulia. În aceeași zi la ora 18 va avea loc, în aceeași sală, consfătuirea membrilor prezenți ai Asociației.

Sibiu, din ședința comitetului Central ținută la 18 Septembrie 1931.

Prot. Dr. Gh. Ciuhandu,
președinte.

Prof. Nicolae Colan,
secretar general.

Nr. 9122.

Notificare oficială

Onoratul Minister al Armatei, direcțiunea recrutării, sub Nr. 36,845/931, ne încunoștințează că pe viitor, nu va mai acorda amânări peste limita de vârstă a studenților în teologie cari au fost dispensați condiționat și nu s'au hirotonit la timp, deoarece amânările excepționale nu sunt prevăzute în noua lege de recrutare; iar prin acordarea lor se crează precedente contrare dispozițiilor legii.

Atragem deci atențiunea absolvenților Academiei teologice «Andreian» din Sibiu, să competeze la parohiile vacante spre a putea fi hirotoniți înainte de împlinirea limitei de vârstă (27 de ani) căci amânări excepționale, nu se vor mai acorda din partea Onoratului Minister al Armatei.

Sibiu, 10 Noembrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Profanarea bisericii din Maramurăș. Credincioșii ortodocși din comuna Sarasău aveau de vreo 3 ani, în lipsă de biserică, o capelă instalată, cu aprobarea superiorităților, în una din încăperile goale dela școala primară din comună. În 5 Noembrie 1931 s'a petrecut în această localitate un fapt care ne aduce aminte de timpurile triste ale generalului profanator de biserici, Bucov: capela ortodoxă, din anumit pretext, n'a mai fost «tolerată», și organele administrative civile, cu funcționarii lor greco-catolici, la ordinul prefectului dela Sighet, au dat afară capela, *încercând pe car toate lucrurile sfinte dintr'însa și aruncându-le pe lângă drumul de țară în curtea unui țaran și în alte locuri...*

Cazul dela Maramurăș este adus la cunoștința autorităților, pentru ca nelegiuirea, care a produs o profundă sâmbuire sufletească în popor, să fie pedepsită cum merită.

Și aceasta cu atât mai vărtos, cu cât prigonirea românilor ortodocși în unele comune maramurășene, începe a lua proporții tot mai nebănuite, tocmai fiind pornită și patronată de administrația civilă locală.

Cifrele grăesc, ori vrem, ori nu vrem. Revista *Țărănismul* a publicat în ultimul său număr un articol al dlui *Ion Mihalache*, fruntaș național-țărănist, care scriind despre congresul județean al partidului său, ținut zilele trecute la Alba-Iulia, spune:

«Dl Vaida-Voevod a arătat cu cifre, cum în dregătoriile și slujbele țării, oamenii din Ardeal sânt în număr mult mai mic, decât cei din vechiul regat... Dl Vaida a făcut bine că a dat aceste cifre ca răspuns altor socoteli făcute mai de curând și mai demult, d'aici din regat.

«In adevăr, — scrie dl Mihalache, — acum câteva zile o gazetă din București publică, în articolul de fond, socoteli după care sub guvernarea noastră — național-țărănistă — numirile în slujbe se făcuseră după *biserica* la care se închina slujbașul, nu după merite! Adecă numărul slujbașilor de rit unit, greco-catolici, era neasămănat mai mare decât al ortodocșilor».

Dl Mihalache, ori cât se trudește să explice acest procedeu, nu reușește să-l și scuze: elementul ortodox a fost, sub trecuta guvernare, în adevăr *prigonit*.

INFORMAȚIUNI

Hirotoniri. Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a binevoit să hirotonească întru presbiteri pe următorii absolvenți ai Academiei teologice «Andreian»: Ioan Prie pentru parohia Săcădate, Romul Iacob pentru Bretea Murășană, Octavian Armean pentru parohia Sălașul de sus, Nicolae Hantău pentru parohia Feleag, Tiberiu Herțioaga pentru Veit, Ioan Tudor pentru parohia Cincșor și N. Bogorin pentru parohia Benești.

Crima celorce au profanat cripta fericitului episcop Nicolae Popea dela Caransebeș, a fost judecată zilele acestea în fața tribunalului din acel oraș. Sentința tribunalului pedepsește pe criminalii profanatori cu osândă de 15 ani muncă silnică.

Dela încheierea armistițiului, după marele război, s'au împlinit 13 ani în 11 Noembrie 1931. Clopotele tuturor bisericilor din țară au sunat, la oară 11 a. m., urmând un minut de pioasă reculegere în amintirea eroilor căzuți în război. Servicii religioase s'au celebrat, în sfintele biserici, întru pomenirea lor.

Condamnare. Ni se scrie: Joi în 29 Octomvrie a. c. s'a judecat procesul de calomnie prin șesă, pornit de preotul Gavriil Sîmedrea, din Buzzești (prot. Zarand) împotriva locuitorilor din Bretea Murășană, Alexe Dan și Antonie Crișan, și a fostului deputat N. Bogdan. Pentru cele publicate în *Solia Dreptății* dela Orăștie, împotriva preotului G. Sîmedrea, numiții acuzați au fost osândiți, și anume primii doi la închisoare de câte 3 luni, ear al treilea la amendă de 15 mii lei, și toți trei la 9 mii lei, spese de proces.

La congres. După cum aflăm, din diferite părți ale Mitropoliei noastre, preoțimea se pregătește a lua parte în mare număr la Congresul preoțesc care se va ține în zilele de 24 și 25 Noembrie în Alba-Iulia.

Misluni pentru popor se țin, în 21 și 22 Noembrie 1931, în comuna *Săsciori*, protopopiatul Sebeșului, cu predici, spovedanii, procesiune religioasă, conferință («Rolul ortodoxiei în viața neamului dl prof. Dr. V. Oană») și parastas pentru preoții și enoriașii răposați ai parohiei Săsciori.

În legătură cu introducerea lucrului manual în școlile secundare, aflăm că măsura aceasta este una din cele mai bine venite. Elevii cercează bucuros cursurile; chiar și elevii claselor la care lucrul manual n'a fost impus, cer să fie înscriși la aceste cursuri. Piedecă mare este deocamdată lipsa de mijloace a școlilor secundare cu privire la lucrul manual. Sprijin-se va da din partea școlilor profesionale.

Opt ediții nouă ale Bibliei s'au tipărit, în ultimii doi ani, în Italia. Sânt mult cerute, în această țară, viețile sfinților și Istoria lui Crist a lui Papini. În schimb n'au căutare romanele ușoare, la modă după război, și nici romanele polițieneste, prea gustate pe la noi.

Calendarul Bunului Creștin. *Vechiul calendar arhidiecezan, în editura Librăriei Arhidiecezane, Sibiu, se află sub presă și va apărea în decursul lui Noembrie. Invităm instituțiile și firmele, care doresc să trimită inserate pentru calendar, să se adreseze editurii.*

ȘTIRI LOCALE

Aviz. Aducem la cunoștința publicului sibian, că «Biblioteca centrală» a «Asociației» a început să dea împrumut cărți Marția și Vinerea, dela ora 11—12 a. m. în sala de lectură se pot ceți cărți din «Biblioteca centrală» dela 3 la 6 p. m., în fiecare zi de lucru. Condițiile speciale se află la «Muzeul Asociației».

Dela primăria municipiului Sibiu. Din fondurile, A. Szabel și Thalmann ale consorțiului disolvat al Reuniunii generale a funcționarilor, trecute în administrația municipiului Sibiu, se distribuie din venitul anului 1931 ajutoare mici, văduvelor și orfanilor nevoiași ai funcționarilor publici și privați. Cereri, prevăzute cu atestate de paupertate, sânt a se înainta primăriei până la 1 Decembrie 1931.

Creațiunile muzicale datorite marelui nostru maestru Gheorghe Enescu, care în anul acesta își serbează 50 de ani de viață, sânt apreciate în toate cercurile muzicale sibiene. În semn de stimă și admirație pentru artist, se anunță, că celce a făcut gloria neamului său va fi declarat cetățean de onoare al orașului, ear uneia dintre străzile Sibiului i se va da numele «Gheorghe Enescu».

Apel pentru ajutorarea șomerilor. În urma situațiunii economice grele de azi, sânt și în orașul nostru mulți muncitori și angajați fără muncă. Numărul acestora crește din zi în zi, și șomerii se găesc în cea mai mare mizerie. Municipiului Sibiu li stau la dispoziție puține mijloace pentru ajutorarea șomerilor; astfel, facem apel călduros la bunăvoința populației din orașul nostru, rugând a ajuta pe șomerii ajunși fără vina lor într'o mizerie mare. Donațiuni în bani se pot face la: casieria municipiului Sibiu, strada Mitropoliei 4. *Comitetul pentru ajutorarea șomerilor.*

Nr. 8664/931 Școl.

Concurs

Pentru ocuparea catedrei *Nr. 6 istorie, dela secția de băieți a Școlii Normale ortodoxe «Andrei Șaguna» din Sibiu,* se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Doritorii de a ocupa această catedră vor înainta *Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia și Sibiu,* cereri pregătite conform Legii învățământului secundar, cu dovadă că sânt creștini ortodocși.

În senzul Art. 10 din Legea asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române și ministerul instrucțiunii, se va da preferință absolvenților unei școli superioare de teologie.

Sibiu, din ședința secției culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 30 Octomvrie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1216/1931

(87) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Beclean, protopopiatul Făgăraș se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele la acest post sânt:

1. Salariu dela stat.
2. Casa parohială, cu grădină, curte și edificii economice.
3. Trei livezi de 1 jug. 1544 st. □ în Bărc, Bălcana, și prundul Oitului.

4. Folosința a celor 2 cimiteri în mărime de 1 jug. și 1532 st. □
5. Venitele stolare stabilite în procesul verbal dela 5 Iulie 1931.

Cererile cu actele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu, în termenul dat, și concurentul, să se prezinte la biserică spre a fi cunoscut de popor.

Făgăraș, în 29 Octomvrie 1931. Oficiul protopopesc ort. rom. Făgăraș în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 541/1931.

(86) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a Petrila-Poieni, tractul protopopesc Jiu, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu postul acesta sânt:

1. Salariul dela Stat, conform coalei B.

2. Douămii (2000) Lei lunar drept răscumpărare din partea parohiei a stoloilor pentru botezul copiilor nou născuți, cununia și înmormântarea credincioșilor minieri, cum și a membrilor familiilor lor.

3. Stola obișnuită pentru celelalte slujbe.

4. Locuință, luminat și încălzit — gratuite.

Reflecții își vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare, în termenul indicat, Oficiului protopopesc Jiu, în Petroșani, având a se prezenta, cu prealabila încuviințare a protopopului, în v'r'o Duminecă sau serbătoare, la biserică, pentru a sluji, predica și cânta.

Petroșani, 3 Noemvrie 1931. Oficiul protopopesc ortodox-român Jiu în înțelegere cu consiliul parohial din Petrila-Poieni.

Ioan Duma,
protopop.

Nr. 542/1931.

(85) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a Lunca de sus, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia lui apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariul dela Stat, conform coalei B.

2. Adăul (100 Lei de fum) și stola obișnuită.

3. Folosirea grădinei bisericii, a cimitirului confesional, a pădurii bisericesti, și a unei grădini de 341 stânjini □.

4. Locuință dela parohie.

Concurenții își vor înainta cererile, cu actele necesare, Oficiului protopopesc Jiu, în Petroșani, — în termenul indicat, — având a se prezenta, cu prealabila încuviințare a protopopului, la biserică pentru a sluji, predica și cânta.

Petroșani, 3 Noemvrie 1931. Oficiul protopopesc ortodox-român Jiu în înțelegere cu consiliul parohial din Petrila, Lunca de sus.

Ion Duma,
protopop.

ANUNȚ**Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie**

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericesti să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școlile primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorie biblice ed. IX Lei 20

Istorie bisericesti „ V „ 20

Catehism „ V „ 20

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școlilor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna”

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărți ale Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor

Dr. VAȘILE GHEORGHIU

profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău

Prețul Lei 560—, plus spese poștale Lei 20—

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HO-DOȘ. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

REVERENZI ȘI ODĂJDII PREOTEȘTI

Dumitru Dușleag
Sibiu Târgul Peștelui 12 Sibiu

Ștofe și brâne în depozit perm.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55—. Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 300—, plus spese poștale Lei 20—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRĂGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 110 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

și

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA

Profesor la Academia de Teologie

Prețul Lei 25— plus spese poștale Lei 15—

VIOLINE

Viole

Mandoline

Ghitare

Arcușe

Coarde de tot felul

Scaune pt. violine

Diapasoane

Surdine

Sacâz

Cutii pentru violine

Pupitre pentru note

etc.

se găsesc de vânzare

la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu,**

cu prețurile cele mai

moderate.